

ความต้องการบุคลากรพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2519 - 2523

นางสมศรี เชื้อหิรัญ

065289

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2519

DEMAND OF NURSES MANPOWER IN PSYCHIATRIC
HOSPITALS IN THAILAND DURING 1976 - 1980

Mrs. Somsorn Chuahirun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

หัวข้อวิทยานิพนธ์

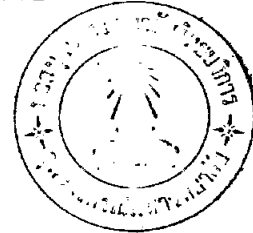
ความต้องการบุคลากรพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวช ในประเทศไทย
ระหว่าง พ.ศ. 2519 - 2523

ชื่อ

นางสมศรี เชื้อหิรัญ แผนกพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2518

บทคัดย่อ

สถิติการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยจิตเวชของประเทศไทย แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้ป่วยจิตเวชเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้มีปัญหาทางด้านการขาดแคลนพยาบาล เนื่องจากจำนวนพยาบาลที่เพิ่มขึ้นไม่สอดคล้องกับการเพิ่มของจำนวนผู้ป่วยจิตเวช การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์จะทำการคาดคะเนความต้องการพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2519 - 2523 จากการเพิ่มจำนวนผู้ป่วยจิตเวช โดยใช้ข้อมูล จำนวนพยาบาลและจำนวนผู้ป่วยจิตเวชในโรงพยาบาลจิตเวชของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2514 - 2518 และจำนวนประชากรตั้งแต่ พ.ศ. 2513 - 2523 ซึ่งได้จาก สถิติสาธารณสุข กองสถิติพยากรณ์ชีพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยการคิดคำนวณจากจำนวนประชากรทั่วประเทศในปีสามะโนประชากร พ.ศ. 2503 และ 2513 ตามแบบเรขาคณิต โดยใช้อัตราการเพิ่มของประชากร (rate of growth) ร้อยละ 2.75 และการคาดคะเนจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่รับไว้ในโรงพยาบาลจิตเวชทั้งหมดและแต่ละโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2523 โดย Method of Least Squares.

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนบุคลากรพยาบาลที่ควรจะมีตามอัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลทั่วไปของกระทรวงสาธารณสุข องค์การอนามัยโลก และตามอัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลที่เป็นจริงในปัจจุบันเป็นไปตามลำดับดังนี้

1. ตามอัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข คือ 10 : 4 พบว่า พ.ศ. 2519 - 2523 ต้องการพยาบาลแต่ละปี ตามลำดับ คือ 11,054 คน 11,796 คน 12,572 คน 13,382 คน และ 14,226 คน จำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชที่ต้องการนี้จะเพิ่มจากปัจจุบัน เฉลี่ยปีละ 2,590 คน

2. ตามอัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลขององค์การอนามัยโลก ซึ่งได้กำหนดไว้ คือ 30 : 7 พบว่า พ.ศ. 2519 - 2523 ต้องการพยาบาลแต่ละปีตามลำดับ คือ 6,448 คน 6,881 คน 7,333 คน 7,806 คน และ 8,299 คน จำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชที่ต้องการนี้จะเพิ่มจากปัจจุบันเฉลี่ยปีละ 1,573 คน

3. ตามอัตราส่วนผู้ป่วยจิตเวชต่อพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชที่เป็นจริงในปัจจุบัน คือ 61 : 1 ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า พ.ศ. 2519 - 2523 โรงพยาบาลจิตเวชต้องการพยาบาลแต่ละปีตามลำดับ คือ 453 คน 483 คน 515 คน 548 คน และ 583 คน จำนวนพยาบาลที่ต้องการนี้จะเพิ่มจากปัจจุบันเฉลี่ยปีละ 30 คน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นด้วยว่า ในปี พ.ศ. 2518 อัตราส่วนของผู้ป่วยจิตเวชต่อพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวช-ส่วนภูมิภาคสูงกว่าโรงพยาบาลส่วนกลางมาก เช่น โรงพยาบาลสมเด็จพระยา อัตราส่วนผู้ป่วยจิตเวชต่อพยาบาล คือ 34 : 1 ส่วนคลินิกประสาทวิทยา เชียงใหม่ เป็น 110 : 1 อัตราส่วนผู้ป่วยจิตเวชต่อพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2514 - 2518 คือ 61 : 1 และอัตราส่วนประชากรทั่วประเทศต่อผู้ป่วยจิตเวชในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2514 - 2518 คือ 1668 : 1 หรือ 0.06 เปอร์เซนต์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Demand of Nurses in Psychiatric Hospitals in
 Thailand During 1976 - 1980

Name Mrs.Somsorn Chuahirun

Department Nursing Education

Academic Year 1975

Abstract

The mentally ill patient statistics of Thailand have shown the rapid increasing rate of mentally ill patients which caused the shortage of nurses in psychiatric hospitals

The purpose of this thesis project was to study the demand of nurse-manpower in psychiatric hospitals in Thailand during the year of 1976 - 1980 on the basis of the amount of nurses and mentally ill patients in psychiatric hospitals during 1971- 1975, Thai population during 1970 - 1980 which came from public health statistics, division of vital statistics, department of health promotion, Ministry of Public Health and the computation of Thai population from 1960 to 1970 by Geometric method and rate of growth (2.75 %), the demand of the mentally ill patients by total and each psychiatric hospitals in Thailand during 1976 - 1980 was computed by Method of Least Squares.

The results of the demand of nursing personnels in psychiatric hospitals in Thailand by using the rate of patients to general

nurses in Ministry of Public Health of Thailand, the World Health Organization and the actual patient-nurse ratio in psychiatric hospitals during 1971 - 1975 are as the followings :

1. The demand of psychiatric nurses per year during 1976 - 1980 by using the ratio of patients-nurses of Ministry of Public Health which is 10 : 4 are 11,054 11,796 12,572 13,382 and 14,226 persons respectively. The average increasing of nursing demand per year is 2590 persons.

2. The demand of psychiatric nurses per year during 1976-1980 by using the ratio of patients-nurses of the World Health Organization which is 30 : 7, are 6,448 6,881 7,333 7,806 and 8,299 persons respectively.

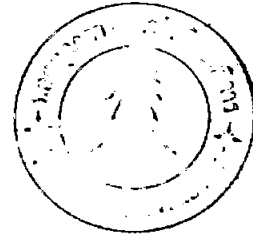
The average increasing of nursing demand per year is 1,328 persons.

3. The demand of psychiatric nurses per year during 1976 - 1980 by using the actual ratio of patient-nurse in psychiatric hospitals from this research which is 61 : 1 are 453,483 515 548 and 583 persons respectively. The average increasing of nursing demand per year is 15 persons. In addition, the findings have clearly demonstrated that the ratio of patients to nurses in provincial psychiatric hospitals is higher than central psychiatric hospitals such as, 34 : 1 in Somdej Chaopraya psychiatric hospitals comparing to 110 : 1 in Chiangmai Neuro-psychiatric clinic. The ratio of mentally ill patients to nurse in psychiatric hospitals in Thailand during 1971-1975 are 61 : 1 and the ratio

of Thai population to mentally ill patient in psychiatric hospitals in Thailand during 1971 - 1975 are 1668 : 1 or 0.06 percent.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติการวมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์พวงรัตน์ บุญญาบุรุษย์ ซึ่งเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำ แก่ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่
อย่างดียิ่ง นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวช และนายแพทย์เอเรนทร์
วงศ์พัก ผู้อำนวยการกองสถิติสาธารณสุข แพทย์หญิงจันทนา สุขวัจ ผู้อำนวยการกองสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งให้คำแนะนำช่วยเหลือ เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัย
ขอถือโอกาสกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

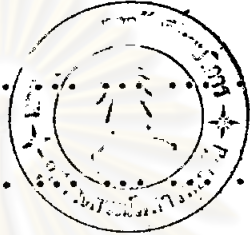
รวมทั้งขอขอบคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

สมกร เชื้อศิริณู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๖
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	12
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	12
ประโยชน์ของการวิจัย	13
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	13
2. วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	21
ข้อมูลเบื้องต้น	21
แหล่งที่มาของข้อมูล	23
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	23
4. ผลของการวิจัย	26
5. สรุปผลของการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	34
บรรณานุกรม	41

ภาคผนวก 44

ประวัติการศึกษา... 66

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตาราง	หน้า
ก. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่รับไว้ในโรงพยาบาล (admitted) จิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี 2514 - 2518	49
ข. แสดงจำนวนพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี 2514 - 2518	50
ค. จำนวนประชากรทั่วประเทศระหว่างปี 2514 - 2523	51
ฆ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่คาดว่าจะรับไว้ในโรงพยาบาลจิตเวช ระหว่างปี 2519 - 2523	52
ง. แสดงการหาจำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี 2519 - 2523 โดยใช้อัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลทั่วไป ของกระทรวงสาธารณสุข	52
จ. แสดงการหาจำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี 2519 - 2523 โดยใช้อัตราส่วนผู้ป่วยต่อพยาบาลของ องค์การอนามัยโลก	53
ฉ. แสดงการหาจำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย ระหว่างปี 2519 - 2523 โดยใช้อัตราส่วนที่เป็นจริงในปัจจุบัน..	53
ช. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงในปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน ใ้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยา	54
ซ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน ใ้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลศรีธัญญา... ..	54
ฌ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน ใ้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลสวนสราญรมย์...	55
ฎ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน ใ้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลสวนปรุง... ..	55

ตาราง

หน้า

ฎ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ 56

ฏ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมา ... 56

ป. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น 57

ผ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลนิติจิตเวช 57

ฝ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลบุญญาอนัน 58

พ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลสำโรง 58

ฟ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลสถาบันประสาทวิทยา
พญาไท 59

ภ. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลศูนย์พระราชทานวิจัย
ประสาท 59

ม. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในโรงพยาบาลประสาทสงขลา 60

ย. แสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นจริงของปี 2514 - 2518 และที่คาดคะเน
ได้ของปี 2519 - 2523 ที่รับไว้ในคลินิกประสาทวิทยาเชียงใหม่ ... 60